

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 37 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 230 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 35 คน และกรรมการสถานศึกษาจำนวน 36 คน จำนวน 338 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 32 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 144 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 32 คนและกรรมการสถานศึกษาจำนวน 32 คน จำนวนทั้งสิ้น 240 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของชุมชน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	เกาะช้าง	เกาะช้างใต้	รวม	เกาะช้าง	เกาะช้างใต้	รวม
- ผู้ปฏิบัติการสอน	19	18	37	16	16	32
- ผู้ปกครองนักเรียน	92	138	230	58	86	144
- ผู้นำชุมชน	16	19	35	15	17	32
- กรรมการสถานศึกษา	18	18	36	16	16	32
รวม	145	193	338	105	135	240

2.2 ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ นักการศึกษาจำนวน 5 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 5 คน ข้าราชการจำนวน 5 คน พระภิกษุจำนวน 3 รูป รวม 18 คน ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกโดยวิธีเจาะจงตามคุณสมบัติ คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญที่จะร่วมกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

2.2.1 นักการศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือเป็นผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบนเกาะช้าง ปัจจุบันยังมีบทบาทในฐานะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบนเกาะช้าง รวมทั้งผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาตราด ที่เคยมีประสบการณ์ในการบริหารงานการศึกษานบนเกาะช้าง

2.2.2 ผู้นำชุมชน เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของราชการในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนบนเกาะช้าง รวมทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาการศึกษา

2.2.3 ข้าราชการ เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเกาะช้าง ปลัดอาวุโสและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งคลุกคลีใกล้ชิดกับโรงเรียนในด้านเป็นตัวแทนของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข

2.2.4 พระภิกษุสงฆ์ เป็นพระสังฆาธิการของวัดที่ตั้งอยู่บนเกาะช้าง มีประสบการณ์ทั้งเป็นผู้นำทางศาสนาของชุมชน ให้การศึกษาด้านพุทธศาสนากับนักเรียน และเป็นผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ ดังนี้ (Best & Khan, 1993, p. 247)

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นแนวการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนกิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนาโดยใช้เครื่องมือประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้เข้าดำเนินการสนทนากลุ่มและผู้ช่วยผู้วิจัยทำหน้าที่จดบันทึกการสนทนา และบริการทั่วไป

2. เครื่องอัดเทป ระบบดิจิทัลที่นำไปอัดเสียงระหว่างการสนทนา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยละเอียด

3. อุปกรณ์การจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น กระดาษขาวเทา ปากกาเคมี กาว กรรไกร

4. กล้องถ่ายภาพนิ่ง วิดีโอดิจิทัล เก็บข้อมูลทั้งภาพและเสียงในกิจกรรมสำคัญต่างๆ ที่แสดงให้เห็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน

5. แนวคำถามการสนทนากลุ่มเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1.1 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ใน 4 ด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อนำเนื้อหาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาการสร้างเครื่องมือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบสอบถามข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 2 ข้อ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถามในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ การหาความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจแก้ภาษา เนื้อหาและโครงสร้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบคำถาม และสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล สำหรับรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ขอความอนุเคราะห์ให้ตรวจแบบสอบถามมีดังนี้

1.1 ผศ.ดร. เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2 รศ.ดร. ธร สุนทรายุทธ

รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชา

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3 นายธานินทร์ ชลจิตร

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา จังหวัดตราด

1.4 นายพินิจ ชิมิ

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา จังหวัดตราด

1.5 นางชโลบล ทศวิล

ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา จังหวัดตราด

2. การทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมงานวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเป็นขั้นสุดท้าย

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแล้วนำไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับผู้มีส่วนร่วมในชุมชน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.3 นำแบบทดสอบที่ไปทดลองใช้ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์ (r) รายข้อของแบบสอบถามระหว่าง .49 – .85 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

2.5 ในการตรวจสอบคุณภาพความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของผลการวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่ขณะเก็บข้อมูล การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมบรรยากาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้ข้อมูลแล้วนำมาบันทึก เพื่อมาประกอบการแปลความหมาย ร่วมกับการถอดเทป และการบันทึกในหลาย ๆ วิธี ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ นำข้อมูล ที่ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ นี้เข้าปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 นำหนังสือราชการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนและกลุ่มชุมชนต่าง ๆ กิ่งอำเภอเกาะช้าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด เพื่อมอบให้ครูผู้สอนและกลุ่มชุมชนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 ฉบับ เพื่อตอบแบบสอบถามและกำหนดส่งแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยจะไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจความถูกต้องสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามคืน

จำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม

ในการจัดกลุ่มสนทนาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

2.1 การเตรียมการก่อนการจัดกลุ่มสนทนา

2.1.1 การกำหนดหัวข้อประเด็นและแนวคำถามที่จะใช้ในการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อ ประเด็น และแนวคำถามจากวัตถุประสงค์ในการวิจัย และปัญหาในการวิจัยออกมาเป็นแนวคำถามย่อย แล้วนำแนวคำถามย่อยที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถาม จัดลำดับและผูกเรื่องราว เพื่อทำการสนทนาเป็นขั้นตอน

2.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยได้เตรียมบุคลากรในการร่วมกันจัดกลุ่มสนทนา ดังนี้

2.2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) คือ ผู้ถามคำถาม และกำกับการสนทนา ให้เป็นไปตามแนวทางของข้อที่จะศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกับประเด็นที่จะศึกษาและละเอียดที่สุดในเวลาที่กำหนด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนาในการจัดกลุ่มสนทนาด้วยตนเอง

2.2.2 ผู้จดบันทึกคำสนทนา (Note-Taker) คือ ผู้ทำหน้าที่จดคำพูดทุกคำพูดในการสนทนากลุ่มให้ได้มากที่สุดและทำหน้าที่ช่วยผู้ดำเนินการสนทนา โดยเป็นผู้คอยเตือนผู้ดำเนินการสนทนาให้ถามบางคำถามที่ลืมถามหรือถามข้ามไป ก่อนเริ่มจัดการสนทนาผู้จดบันทึกคำสนทนาจะเขียนแผนผังการนั่งสนทนากลุ่ม ให้ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มและผู้จดบันทึกคำสนทนากลุ่มได้ทราบว่าสมาชิกกลุ่มคนใดนั่งตรงไหนและผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่นั่งในตำแหน่งต่าง ๆ นั้นชื่ออะไร เพื่อช่วยในการดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาเป็นไปด้วยบรรยากาศที่ดี และผู้จดบันทึกคำสนทนากลุ่มก็สามารถจะจดบันทึกคำสนทนากลุ่มได้ง่ายขึ้น

2.2.3 เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป (Provider) และผู้คอยกันไม่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกลุ่มสนทนาให้ออกไปจากสถานที่ที่ใช้ในการจัดกลุ่มสนทนา รวมทั้งทำหน้าที่บริการ เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่อยู่ในกลุ่มสนทนา โดยการบริการน้ำดื่ม กาแฟ บันทึกรูป ซึ่ง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้วิจัยที่มีประสบการณ์ในการเป็นเจ้าหน้าที่บริการทั่วไป ในการจัดสนทนากลุ่ม และเคยทำงานภาคสนามมาแล้ว จำนวน 1 คน เป็นผู้ให้บริการทั่วไป

2.3 การเตรียมอุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม อุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ เทปบันทึกเสียง ซึ่งเป็นอุปกรณ์บันทึกข้อมูลที่ดีที่สุดที่สามารถเห็นรายละเอียดและข้อคำตอบได้ดีที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ ตีความ และหาข้อสรุปเชิง ทฤษฎีในภายหลัง โดยเทปบันทึกเสียงที่ที่ใช้ในการจัดกลุ่มสนทนานี้ ใช้เป็นระบบดิจิทัล

(Digital Voice) ซึ่งสามารถบันทึกติดต่อกันได้นานหลายชั่วโมง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการป้องกันการผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล รวมทั้งสามารถจัดเก็บและถ่ายโอนข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และแผ่นซีดีรอมได้ อย่างไรก็ตามในการจัดกลุ่มสนทนาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องบันทึกเสียงให้อยู่ในสภาพพร้อมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะใช้บันทึกเสียงการจัดกลุ่มสนทนาเพื่อให้เกิดการผิดพลาดน้อยที่สุด และในการบันทึกเสียงการจัดกลุ่มสนทนาที่ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก เพื่อความสะดวกในการใช้และเคลื่อนย้ายเครื่องบันทึกเสียง

2.4 สถานที่จัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยใช้ห้องประชุมโรงเรียนเป็นสถานที่จัดสนทนากลุ่ม เนื่องจากห้องประชุมโรงเรียนเป็นห้องที่แตกต่างหาก จากห้องเรียนและห้องทำงานของผู้บริหารบรรณารักษ์งบประมาณที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่จัดกลุ่มสนทนาในครั้งนี้

2.5 เวลาในการจัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยจัดกลุ่มสนทนา ในวันที่ 11 กันยายน 2550 ในช่วงเช้าเวลา 09.00-11.00 น. ซึ่งนับว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมเพราะสมาชิกจะสามารถเข้าร่วมสนทนามากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงที่อากาศเย็นสบาย สมาชิกไม่เหนื่อยล้า ตั้งใจตอบคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกระตือรือร้น

2.6 ขั้นตอนการดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา ในการจัดกลุ่มสนทนาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 การนัดหมายสมาชิกกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยจะแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ให้ผู้รับเชิญร่วมการจัดกลุ่มสนทนาทราบ โดยย้ำเรื่องการเข้าร่วมประชุมตรงตามเวลาและเข้าร่วมประชุมที่สถานที่นัดหมาย

2.6.2 การเตรียมสถานที่จัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยจะเตรียมสถานที่สำหรับการจัดกลุ่มสนทนาให้เรียบร้อยก่อนการจัดกลุ่มสนทนา พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องบันทึกเสียงและวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้พร้อมที่สุด ก่อนที่ผู้ร่วมกลุ่มสนทนาจะเดินทางมาถึง

2.6.3 การดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา เมื่อสมาชิกที่มาร่วมกลุ่มสนทนาที่นัดหมายกันไว้แล้วเดินทางมาถึงห้องประชุมของโรงเรียน ผู้ดำเนินการสนทนา คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยที่ทำหน้าที่จดบันทึกคำสนทนาและเจ้าหน้าที่บริการทั่วไป ได้ร่วมกันต้อนรับผู้ร่วมกลุ่มสนทนาและเชิญมานั่งในสถานที่ที่จัดไว้ และพูดคุยสนทนากันถึงเรื่องทั่วไปในชุมชนและโรงเรียนเพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นกันเองและไว้วางใจผู้วิจัย เมื่อถึงเวลาที่กำหนดและสมาชิกครบแล้ว จึงเริ่มการจัดกลุ่มสนทนา โดยผู้วิจัยได้แนะนำตนเองในฐานะผู้ดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา และแนะนำผู้ช่วยนักวิจัยประกอบด้วยผู้จดบันทึกการสนทนากลุ่มและผู้ให้บริการทั่วไป แล้วอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกลุ่มสนทนา และบอกให้ทราบว่ามีการบันทึกเสียงการสนทนาและ

จัดบันทึกคำสนทนาตลอดการจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยไม่บอกชื่อที่อยู่ของผู้แสดงความคิดเห็น แล้วกรีนนำด้วยคำถามสร้างความเป็นกันเองและสร้างความคุ้นเคยจนเห็นว่าสมาชิกมีความผ่อนคลาย มีท่าทางเป็นกันเองพร้อมที่จะเริ่มสนทนากลุ่ม แล้วผู้วิจัยจึงเริ่มนำการสนทนากลุ่มให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันโดยการซักถามไม่ให้การสนทนาหยุดนิ่ง และสรุปคำตอบของสมาชิกบางคน เพื่อเปลี่ยนให้สมาชิกคนอื่นพูดบ้างรวมทั้งสร้างประเด็นคำถามให้กลุ่มได้ถูกประเด็นความเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้รายละเอียดเชิงเหตุผลออกมา โดยผู้วิจัยได้พยายามสร้างบรรยากาศการสนทนาให้เป็นไปตามธรรมชาติ เว้นจังหวะการซักถามและเปิดประเด็นคำถามให้เหมาะสม พร้อมทั้งควบคุมให้สามารถถามคำถามตามแนวคำถาม (Guideline) โดยผู้วิจัยต้องพยายามทำให้ผู้ร่วมกลุ่มสนทนาเต็มใจร่วมกลุ่มสนทนาตลอดเวลาตามแนวในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมมากที่สุด โดยใช้การสนทนาประมาณ 2 ชั่วโมง ต่อครั้ง

เมื่อการจัดกลุ่มสนทนาสิ้นสุดลง ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้แสดงความขอบคุณผู้ร่วมกลุ่มสนทนาและสรุปผลการจัดกลุ่มสนทนาเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาทราบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนมาตรวจสอบความสมบูรณ์จากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

5 คะแนน มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 คะแนน มีส่วนร่วมมาก

3 คะแนน มีส่วนร่วมปานกลาง

2 คะแนน มีส่วนร่วมน้อย

1 คะแนน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

- 1.00-1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายและสมมุติฐานที่ตั้งไว้
4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม โดยจัดลำดับข้อมูลตามข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนกิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเลือกเฉพาะวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมุติฐานดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด เป็นรายชื่อ และรายด้านใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพของสมาชิกในชุมชน ใช้สถิติการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธี LSD
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)
4. สำหรับแนวพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด เป็นแนวคำถามการสัมภาษณ์ในการจัดกลุ่มสนทนา การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีดังต่อไปนี้

4.1 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ภายหลังที่เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มและการจดบันทึก แล้วจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่เพื่อให้ทราบว่าได้ข้อมูลอะไรที่ครบถ้วนแล้ว และจะต้องเก็บข้อมูลอะไรเพิ่มเติมอีก และนำมาวิเคราะห์อีกครั้ง เพื่อจัดหมวดหมู่และตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาในแต่ละประเด็นว่าเพียงพอแล้วหรือยัง จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภาพรวม เพื่อหาข้อสรุปและตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมถึงการตรวจสอบว่าข้อสรุป/ความหมายที่ได้นั้นมีความถูกต้องแม่นยำหรือน่าเชื่อถือเพียงใด

4.2 วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้วิธีวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานของ

ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์เชิงบริหารการศึกษา (Education Administration) เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University